

Sygnatura akt II C 358/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca Sędzia SR A. S.

Protokolant sekr. sąd. M. U.

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2018 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa A. L.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7521,36 zł (siedem tysięcy pięćset dwadzieścia jeden złotych trzydzieści sześć groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 24 kwietnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. obciąża pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotą 404,53 zł (czteryście cztery złote pięćdziesiąt trzy grosze) tytułem tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa wydatków;
4. obciąża powoda na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotą 43,31 zł (czterdzieści trzy złote trzydzieści jeden groszy) tytułem tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa wydatków.

Sygn. akt II C 358/16

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym 18 maja 2016 roku powód A. L., reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 15.000 złotych, wraz z ustawowymi odsetkami od 24 kwietnia 2014 roku do 31 grudnia 2015 roku i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że 25 listopada 2013 roku doszło do uszkodzenia samochodu campingowego powoda, marki F. o numerze rejestracyjnym (...), który w chwili zdarzenia prowadził najemca M. T..

W dniu 14 lutego 2013 roku powód zawarł z pozwanym umowę ubezpieczenia AC w/w pojazdu obejmującą okres ubezpieczenia od 14 lutego 2013 roku do 13 lutego 2014 roku. Ubezpieczenie zawarto z opcją rent a car. Powód zgłosił szkodę pozwanemu, który odmówił wypłaty odszkodowania twierdząc, że do uszkodzenia pojazdu nie mogło dojść w przedstawionych okolicznościach, później zaś wskazując, że do zdarzenia doszło w wyniku rażącego niedbalstwa, co stosownie do postanowień łączącej strony umowy wyłącza odpowiedzialność ubezpieczyciela. W ocenie powoda odmowa wypłaty odszkodowania jest niezasadna. Wyliczenie szkody powinno nastąpić w oparciu o § 27 ust. 1 OWU,

przy zastosowaniu § 13 ust. 1, a nadto z wyłączeniem § 27 ust. 1 pkt 3 ppkt b gdyż w ocenie powoda stanowi on klauzulę abuzywną.

W ocenie powoda, w oparciu o kalkulację dokonaną przez dealera F., wysokość szkody z dnia 25 listopada 2013 roku wynosi 15.871,26 złotych.

(pozew – k. 2-3, pełnomocnictwo – k. 4)

W odpowiedzi na pozew z 20 czerwca 2016 roku pozwany, reprezentowany przez pełnomocnika – radcę prawnego, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że brak jest podstaw do zapłaty jakiegokolwiek kwoty na rzecz powoda z uwagi na wyłączenie odpowiedzialności pozwanego w przedmiotowym stanie faktycznym, co wynika z postanowień Ogólnych Warunków Umowy stanowiących integralną część umowy ubezpieczenia łączącej strony. Zgodnie z § 5 ust 4 OWU ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody spowodowane wskutek rażącego niedbalstwa (...). Postępowanie kierującego pojazdem, polegające na wjechaniu pod wiadukt kolejowy, którego wysokość była zbyt niska by mógł się pod nią zmieścić pojazd tego rodzaju, należy uznać za takie właśnie zachowanie. Nadto pozwany wskazał na nienależyte zachowanie powoda, który nie zweryfikował umiejętności najemcy kierowania pojazdem tego typu.

Z ostrożności procesowej pozwany zakwestionował również wysokość żądanego przez powoda odszkodowania, podnosząc że jest ono wygórowane i nie zostało w żaden sposób wykazane. Jednocześnie pozwany podważył kalkulację kosztów przedstawioną przez powoda. Według pozwanego koszty naprawy winny być ustalone przy uwzględnieniu wszystkich postanowień umowy stron.

(odpowiedź na pozew – k. 36-43, pełnomocnictwo – k. 45, odpis KRS k. 47-54)

W piśmie z 5 lipca 2016 roku pełnomocnik powoda podniósł, że postanowienia OWU mówią jedynie o wyłączeniu odpowiedzialności ubezpieczyciela w wypadku rażącego niedbalstwa ubezpieczonego lub ubezpieczającego. Nadto ubezpieczenie to zostało zawarte z opcją „rent a car”, zatem pozwany godził się na udostępnianie pojazdu osobom trzecim, nie umówiono się jednak na to, że ubezpieczony ma obowiązek badania umiejętności kierowania pojazdem osoby wynajmującej pojazd. Niezależnie od tego w wypadku kierującego pojazdem nie można mówić o rażącym niedbalstwie.

(pismo k. 62-62v)

W piśmie z dnia 10 maja 2017 roku pełnomocnik pozwanego podniósł, że powód prowadzi działalność gospodarczą i ma możliwość odliczenia podatku VAT, dlatego ewentualne odszkodowanie winno zostać ustalone w kwocie netto.

(pismo k. 115)

Pismem z 12 października 2017 roku pełnomocnik powoda rozszerzył powództwo o kwotę 1755,90 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od 24 kwietnia 2014 roku do 31 grudnia 2015 roku i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.

(pismo k. 139)

W piśmie z 31 października 2017 roku pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa w całości.

(pismo k. 144)

Do zamknięcia rozprawy stanowiska stron nie uległy zmianie.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

A. L. zawarł w dniu 14 lutego 2013 roku z (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę ubezpieczenia majątkowego pojazdu F. (...) o numerze rejestracyjnym (...), będącego samochodem specjalnym z zabudową kampingową. Przedmiotowy pojazd był współwłasnością A. L. w (...) części oraz, na mocy umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie z dnia 14 lutego 2013 roku, (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w (...) części. Okres ubezpieczenia rozpoczął się 14 lutego 2013 roku, a kończył 13 lutego 2014 r. Umowa ubezpieczenia obejmowała ubezpieczenie autocasco. Suma ubezpieczenia z tego tytułu ustalona została na kwotę 120.000 złotych netto. Umowa w zakresie ubezpieczenia autocasco zawierała również postanowienia dotyczące przeznaczenia pojazdu – „rent a car”, wykupienia amortyzacji – „tak”, oraz wskazania liczby lat eksploatacji pojazdu – osiem. Umowa ubezpieczenia została zawarta m.in. na podstawie Ogólnych Warunków Ubezpieczenia (...) Autocasco (dalej OWU).

Na mocy umowy przelewu wierzytelności z 27 października 2015 roku G. (...) Bank z siedzibą w W. przeniósł na A. L. udział we współwłasności przedmiotowego pojazdu w (...) części w tym wszelkie prawa wynikające z dochodzenia na drodze sądowej przez niego należnego odszkodowania na jego rzecz z tytułu szkody komunikacyjnej z 25 listopada 2013 roku.

(kserokopie: umowa – k. 25-26, umowa przelewu wierzytelności – k. 19)

Zakres ochrony ubezpieczeniowej określony został w § 4 ust. 1 i 2 OWU, zgodnie z którym ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody, powstałe w okresie ochrony ubezpieczeniowej polegające na uszkodzeniu, całkowitym zniszczeniu lub kradzieży pojazdu wraz z przyjętym do ubezpieczenia wyposażeniem, wskutek wszelkich zdarzeń niezależnych od woli Ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu z wyłączeniem szkód wymienionych w § 5-7. Ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody powstałe na terytorium Europy z wyłączeniem szkód polegających na kradzieży na terytorium Białorusi, Mołdawii, Rosji i Ukrainy.

Stosownie do § 5 ust. 4 OWU ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody spowodowane wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczonego, Ubezpieczającego, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

Stosownie do § 2 ust. 23 i 24 OWU, Ubezpieczający to osoba, która zawarła umowę i jest zobowiązana do opłacenia składki ubezpieczeniowej, zaś Ubezpieczony to właściciel pojazdu, na rachunek którego zawarto umowę.

Zgodnie z § 10 ust. 1 OWU jeżeli nie umówiono się inaczej, przy ustalaniu wysokości odszkodowania zastosowanie ma procentowe pomniejszenie wartości części w wysokości uzależnionej od okresu eksploatacji pojazdu, ustalonego na dzień zawarcia umowy. Zgodnie z załączoną tabelą procent pomniejszenia dla pojazdu będącego w ósmym roku eksploatacji wynosił 45%.

Na podstawie § 13 ust. 1 pkt 1 OWU ustalono, że za opłatą dodatkowej składki w wysokości określonej w taryfie, wyłącznie w chwili zawarcia umowy i na wniosek Ubezpieczonego, wprowadza się możliwość rozszerzenia ochrony ubezpieczeniowej o odstępianie od procentowego pomniejszenia wartości części w szkodach częściowych, o czym mowa w § 10 ust. 1 OWU.

Zgodnie z § 26 ust. 3 OWU jeżeli w umowie nie ustalono terminu krótszego odszkodowanie jest wypłacane w terminie do 30 dni licząc od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie. Stosownie zaś do § 26 ust. 4 jeżeli w terminie określonym w ust. 3 wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłacane jest w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania ubezpieczyciel wypłaca w terminie okresowym w ust. 3.

Stosownie do § 27 ust. 1 OWU ustalenie wysokości odszkodowania z tytułu powstałej szkody następuje na podstawie sporządzonej przez (...) wyceny kosztów naprawy pojazdu z uwzględnieniem podatku VAT, z zastrzeżeniem § 26 ust. 12, który stanowi, że jeżeli pojazd został ubezpieczony wg wartości netto, odszkodowanie wypłacane jest według wartości netto bez uwzględnienia podatku VAT. W § 27 w dalszej części wskazano, że ustalenie wysokości

odszkodowania następuje w oparciu o normy czasowe naprawy pojazdu, określone przez producenta i ujęte w systemie A. lub E. (ust. 1 pkt 1), stawki za roboczogodzinę ustalone wg średnich stawek stosownych przez warsztaty naprawcze funkcjonujące poza siecią autoryzowanych stacji obsługi na terenie odpowiadającym adresowi zameldowania lub siedziby Ubezpieczonego lub Użytkownika pojazdu określonym w dokumencie ubezpieczenia (ust. 1 pkt 2), nadto w oparciu o koszt części zamiennych ujętych w systemach A. lub E. i ustalony wg cen części dystrybuowanych przez oficjalnych producentów lub importerów pojazdu, z uwzględnieniem procentowego pomniejszenia wartości części, o którym mowa w § 10 ust. 1, chyba że odstąpiono od jego stosowania na podstawie § 13 ust. 1 pkt 1 (ust. 1 pkt 3 ppkt a) oraz współczynnika korygującego koszt części z tytułu dostosowania wartości wyceny do poziomu ustalonego na bazie części alternatywnych (tzw. zamienników) dopuszczonych do obrotu i dystrybuowanych poza siecią oficjalnych producentów lub importerów pojazdu w wysokości określonej załączoną tabelą, która dla pojazdu będącego w ósmym roku eksploatacji przewidywała pomniejszenie procentowe w wysokości 55 % (ust. 1 pkt 3 ppkt b). W § 27 ust. 2 wskazano, że w przypadku braku norm czasowych lub cen części w systemie A. i E., przyjmuje się normy dla pojazdu najbardziej zbliżonego właściwościami techniczno-eksploatacyjnymi, a ceny części odnosi się do cen detalicznych dystrybuowanych przez oficjalnego producenta lub importera pojazdu lub innych dostawców części.

(Ogólne Warunków Ubezpieczenia (...) Autocasco – k. 27-32)

A. L. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie wynajmowania pojazdów. W ramach tej działalności wynajął przedmiotowy pojazd M. T.. Przed zdarzeniem z 25 listopada 2013 roku pojazd nie był uszkodzony.

W dniu 25 listopada 2013 roku M. T., kierując wynajętym od powoda pojazdem, na drodze gminnej na terenie Niemiec, wjechał pod wiadukt kolejowy i zaklinował się, a następnie wycofał, skręcił w boczną drogę i zaparkował około 50 metrów dalej, gdzie stwierdził, że doszło do uszkodzenia pojazdu. Przed wiaduktem było oznaczenie dotyczące jego wysokości.

M. T. nie zdawał sobie dokładnie sprawy z wysokości samochodu, nigdy wcześniej nie prowadził pojazdów tego typu, był przekonany, że zdoła przejechać pod wiaduktem. Posiadał prawo jazdy uprawniające do poruszania się pojazdami kategorii B. Przed wynajęciem pojazdu powód wraz z najemcą dokonali oględzin samochodu i sporządzili protokół wydania, powód zweryfikował uprawnienia M. T. do kierowania pojazdem tego rodzaju, sporządził kserokopię jego prawa jazdy.

(zeznania świadka M. T. – k. 141-142, zeznania powoda – k. 148-149, informacja (...) k. 55)

W wyniku zdarzenia z dnia 25 listopada 2013 roku uszkodzeniu uległ dach pojazdu powoda marki F. (...) o nr rej. (...) oraz elementy na nim zamontowane. Koszt naprawy powstałych uszkodzeń przy uwzględnieniu postanowień umowy stron, w tym przy uwzględnieniu współczynnika korygującego koszt części, o którym mowa w § 27 OWU wynosi 7521,36 zł netto (9.251,27 złotych z VAT).

Do przedmiotowego pojazdu nie są produkowane części zamienne nieoryginalne do naprawy zabudowy pojazdu.

(opinia pisemna biegłego P. J. z zał.– k. 87-108 w tym kalkulacja k. 98, opinia pisemna uzupełniająca biegłego – k. 120-125)

Po zgłoszeniu przez powoda szkody z dnia 25 listopada 2013 roku i przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, decyzją z dnia 24 kwietnia 2014 roku pozwany odmówił wypłacenia odszkodowania, wskazując, że jego zdaniem uszkodzenia pojazdu nie mogły powstać w podanych okolicznościach.

(kserokopia decyzji k. 17)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych powyżej i zawartych w aktach sprawy dokumentów dopuszczonych w charakterze dowodu oraz kserokopii dokumentów (stosownie do art. 308 k.p.c.), opinii biegłego

z zakresu techniki samochodowej, wyceny pojazdów i kosztów napraw, a także na podstawie zeznań świadka M. T. oraz powoda.

W celu ustalenia zakresu uszkodzeń w pojeździe powoda oraz wyceny kosztów ich naprawy, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego, jako że okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia w tym zakresie wymagały wiedzy specjalnej. Biegły sporządził w sprawie pisemną opinię, a także opinię uzupełniającą. Sąd podzielił wnioski płynące z tych opinii. Opinie te spełniały wszystkie kodeksowe wymogi w zakresie opiniowania. Cechowały się rzetelnością, fachową wiedzą w opiniowanym przedmiocie i brak było skutecznych przesłanek mogących podważyć zasadność wniosków zawartych w opiniach. Biegły w obszernej analizie przedstawił podstawy, na których oparł się wydając opinie, jak i wskazał przesłanki prowadzące do końcowych wniosków. Wnioski zawarte w opiniach wyczerpująco odpowiadały na wszystkie pytania Sądu skierowane do biegłego. Godzi się zauważyć, że obie strony postępowania, po złożeniu opinii uzupełniającej przez biegłego, nie kwestionowały wniosków z niej płynących. W ocenie Sądu przyjąć należało – za opinią biegłego, że nie doszło w zdarzeniu z dnia 25 listopada 2013 roku do uszkodzenia pokrywy komory silnika, gdyż nawet przy założeniu, że jakiś element wiaduktu na nią spadł, powstałe wówczas uszkodzenie musiałoby wiązać się z uszkodzeniem powłoki lakierowej pokrywy, czego nie potwierdza dokumentacja fotograficzna.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Zgodnie z art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Jak stanowi § 2 tego przepisu świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie przy ubezpieczeniu majątkowym - określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku.

Wypadkiem przewidzianym w umowie było uszkodzenie pojazdu wskutek zdarzenia niezależnego od woli Ubezpieczonego (§ 4 ust. 1 OWU). Zajście wypadku ubezpieczeniowego aktualizuje obowiązek ubezpieczyciela spełnienia świadczenia uzgodnionego przez strony w umowie. Mieć należy jednak na uwadze, że nie ma przeszkód do określenia w umowie obowiązków ubezpieczającego, których uchybienie skutkuje zwolnieniem ubezpieczyciela od odpowiedzialności albo odmową wypłaty odszkodowania. W szczególności nie sprzeciwiają się temu przepisy art. 826 § 1 i art. 827 § 1 w zw. z art. 807 § 1 k.c. (wyrok Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CKN 1647/00, Biul. SN 2003, nr 7, s. 10). Istotą sporu w niniejszej sprawie jest to, czy powód dopuścił się takiego uchybienia oraz czy uchybienie to było podstawą do odmowy wypłaty świadczenia odszkodowawczego przez pozwanego.

Nadto, drugim problemem, w wypadku uznania, że odszkodowanie winno być wypłacone, jest ustalenie metody obliczenia wysokości tego odszkodowania. Rozważania w tym zakresie zostaną przeprowadzone w dalszej części uzasadnienia.

W pierwszej kolejności wskazać wypada, iż strona pozwana podniosła, że w sprawie zaktualizowała się przesłanka wyłączająca odpowiedzialność ubezpieczyciela określona w § 5 ust. 4 OWU, zgodnie z którym ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody spowodowane wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczonego, Ubezpieczającego.

Strona pozwana przywołała pogląd wyrażony w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2004 roku (IV CK 151/03, opubl. LEX nr 151642), zgodnie z którym „przypisanie określonej osobie niedbalstwa uznaje się za uzasadnione wtedy, gdy osoba ta zachowała się w określonym miejscu i czasie w sposób odbiegający od właściwego dla niej miernika należytej staranności. Przez rażące niedbalstwo rozumie się natomiast niezachowanie minimalnych (elementarnych) zasad prawidłowego zachowania się w danej sytuacji. O przypisaniu pewnej osobie winy w tej postaci decyduje więc zachowanie się przez nią w określonej sytuacji w sposób odbiegający od miernika staranności minimalnej”. Stanowisko wyrażone w powyższym orzeczeniu Sąd rozpatrujący niniejszą sprawę podziela w całości. Błędem jest jednak przypisywanie ubezpieczonemu – powodowi, zachowania niosącego znamiona

rażącego niedbalstwa. Wskazać należy, że powód wykonuje działalność w zakresie wynajmowania pojazdów, w ramach tej działalności wynajął on pojazd będący przedmiotem ochrony ubezpieczeniowej M. T.. Jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, powód przed dokonaniem tej czynności zweryfikował uprawnienia najemcy do prowadzenia pojazdów odpowiedniej kategorii, a także wraz z nim dokonał oględzin pojazdu i sporządził protokół, z którego wynikało, że pojazd nie jest uszkodzony. Strona pozwana zarzucała, że powód winien nadto ustalić czy najemca ma doświadczenie w prowadzeniu pojazdów tego typu i w razie wątpliwości udzielić mu wskazówek, co do sposobu prowadzenia takich pojazdów. Jakkolwiek należy się zgodzić, że tego typu zachowanie stanowiłoby wyraz najwyższej staranności, to jego zaniechanie nie może stanowić o przypisania powodowi rażącego niedbalstwa. Jak wskazał, w powołanym orzeczeniu Sąd Najwyższy, o rażącym niedbalstwie można mówić dopiero przy niezachowaniu minimalnych zasad prawidłowego zachowania. W ocenie Sądu, na gruncie rozpoznawanej sprawy, aktami elementarnej staranności ze strony powoda było zweryfikowanie uprawnień najemcy do kierowania pojazdem tego typu oraz dokonanie wraz z nim oględzin tego pojazdu. W związku z powyższym jest oczywiste, że powód przed zawarciem umowy najmu pokazał M. T. pojazd, a zatem M. T. widział, że samochód ten jest wyższy niż przeciętny samochód, nawet dostawczy w typie F. (...). W świetle prawidłowego rozumowania uznać zatem należy, że powód miał prawo sądzić, że najemca zdaje sobie sprawę z gabarytów pojazdu i płynących z tego konsekwencji. Nie można zatem uznać, że zaniechanie przez powoda zweryfikowania czy M. T. posiada doświadczenie w kierowaniu tego typu pojazdami i ewentualnego udzielenia określonych wskazówek stanowi przejaw rażącego niedbalstwa. Wskazać nadto należy, że w sprawie nie ustalono, jakich szczególnych umiejętności wymaga kierowanie takim pojazdem, poza oczywiście posiadaniem świadomości, co do jego wysokości. Zgodnie zaś z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia tych okoliczności spoczywał na stronie pozwanej. Jak zaznaczono wcześniej, powód zadbał o to, by najemca przed zawarciem umowy naocznie przekonał się o wyglądzie pojazdu, nie można zatem czynić mu zarzutu z tego, że nie przedstawił M. T. dokładnych wymiarów pojazdu ze szczególnym uwzględnieniem jego wysokości.

Bezasadna jest również argumentacja strony pozwanej dotycząca zachowania samego M. T., który w jego ocenie dopuścił się rażącego niedbalstwa wjeżdżając kierowanym przez siebie pojazdem pod wiadukt. Wskazać bowiem należy, że § 5 ust. 4 OWU wyłącza odpowiedzialność ubezpieczyciela tylko z uwagi na rażące niedbalstwo Ubezpieczonego, Ubezpieczającego. Tymczasem M. T. nie był stroną ani beneficjentem przedmiotowej umowy ubezpieczenia. Podkreślenia wymaga fakt, że wspomniane postanowienie w sposób precyzyjny wskazuje na przyczyny wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczyciela. Nie można interpretować tego przepisu rozszerzająco. Zaznaczyć wypada, że pozwany miał świadomość, że pojazd objęty ochroną ubezpieczeniową stanowić będzie przedmiot najmu, co wprost zostało wskazane w umowie łączącej strony. W związku z tym jeżeli chciał rozszerzyć wyłączenie odpowiedzialności, także na wypadek rażącego niedbalstwa najemcy pojazdu, to powinien w sposób właściwy dostosować postanowienia OWU. Takie postanowienie mogłoby wpłynąć zarówno na samą decyzję o związaniu się umową danej treści przez ubezpieczonego, jak i na wysokość składki. Nie jest zasadnym zatem przyjmowanie prezentowanej przez stronę pozwaną interpretacji § 5 ust. 4 OWU. Tym bardziej, że postanowienie to jest sformułowane jasno i nie daje podstaw do tego typu wykładni. Nadto zaznaczenia wymaga, że w orzecznictwie od bardzo dawna utrwalił się pogląd, że postanowienia ogólnych warunków ubezpieczenia należy tłumaczyć na korzyść ubezpieczającego. (por. orz. SN z 24.7.1959 r., 4 CR 1027/58, OSPiKA 1961, Nr 2, poz. 32, oraz wyrok. SN z 18.1.1991 r., I CR 806/90, PG 1993, Nr 5, poz. 21).

Niezależnie od tego, w ocenie Sądu nie można mówić o rażącym niedbalstwie M. T.. Kierujący był przekonany, że pojazd zmieści się pod wiaduktem. Szkoda wynikła z niedokonania należytej oceny wysokości pojazdu oraz przestrzeni pod wiaduktem. Zachowanie M. T. cechowało zwykle niedbalstwo, gdyż zachował się w określonym miejscu i czasie w sposób odbiegający od właściwego dla niego miernika należytej staranności.

W związku z powyższym, wobec ustalenia istnienia podstawy odpowiedzialności pozwanego za zaistniałą szkodę rozważenia wymaga sposób obliczenia jej wysokości, gdyż został on szczegółowo opisany w OWU.

Dokument ten przewidywał bowiem w § 10 ust. 1 procentowe pomniejszenie wartości części w wysokości uzależnionej od okresu eksploatacji pojazdu. Zgodnie z postanowieniami samej umowy przedmiotowy pojazd był w ósmym roku eksploatacji, co zgodnie z zamieszczoną w OWU tabelą skutkowało 45 % pomniejszeniem wartości części.

Jednocześnie § 13 ust. 1 pkt 1 stanowił, że za opłatą dodatkowej składki możliwe jest odstąpienie od procentowego pomniejszenia, o którym mowa w § 10 ust. 1. Umowa zawarta między stronami zawiera postanowienie: „wykupienie amortyzacji – tak”. Jednocześnie zarówno w umowie jak i w OWU nie zostało wyjaśnione, co oznacza owo stwierdzenie. W ocenie Sądu, dokładna analiza postanowień OWU, nie pozwala na przyjęcie innej wykładni niż taka, że powyższe postanowienie stanowi realizację przewidzianego w § 13 ust. 1 pkt 1 rozszerzenia ochrony ubezpieczeniowej poprzez odstąpienie od stosowania § 10 ust. 1 OWU. Wskazać należy, że pozwany nie wskazał w niniejszej sprawie, że postanowienie to dotyczyło innych okoliczności bądź miało inne znaczenie. W konsekwencji Sąd mając na uwadze treść art. 65 § 2 k.c. uznał, że zgodnym zamiarem stron było wyłączenie postanowień określonych w § 10 ust. 1 OWU. Tym samym nie mógł on stanowić podstawy do obliczenia wysokości należnego odszkodowania.

Zasady określenia wysokości szkody i wypłaty odszkodowań określone zostały w § 26 i 27 OWU. Wskazać wypada, że powód kwestionował ważność postanowienia zawartego w § 27 ust. 1 pkt 3 ppkt b twierdząc, że stanowi on klauzulę niedozwoloną w rozumieniu art. 385¹-385³ k.c. Postanowienie OWU, o którym mowa stanowi, że ustalenie wysokości odszkodowania nastąpi w oparciu o koszt części zamiennych ujętych w systemach A. lub E. i ustalony wg cen części dystrybuowanych przez oficjalnych producentów lub importerów pojazdu oraz współczynnika korygującego koszt części z tytułu dostosowania wartości wyceny do poziomu ustalonego na bazie części alternatywnych (tzw. zamienników) dopuszczonych do obrotu i dystrybuowanych poza siecią oficjalnych producentów lub importerów pojazdu w wysokości określonej załączoną tabelą, która dla pojazdu będącego w ósmym roku eksploatacji przewidywała pomniejszenie procentowe w wysokości 55 %

Stosownie do art. 385¹ k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Zgodnie zaś z art. 805 § 4 powołane wyżej przepisy stosuje się również odpowiednio, jeżeli ubezpieczającym jest osoba fizyczna zawierająca umowę związaną bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Taka sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie.

Klauzula, o której mowa w przytoczonym postanowieniu OWU nie jest wymieniona w katalogu klauzul niedozwolonych w art. 385³ k.c. Powód argumentował, że postanowienie to pozbawia go możliwości realnego naprawienia szkody oraz nadto nie może być zastosowane ze względów faktycznych, gdyż do przedmiotowego pojazdu nie ma części innych niż oryginalne.

Odnosząc się najpierw do drugiego z zarzutów powoda, zauważyć należy, że w § 27 ust. 2 OWU wskazano, iż w wypadku braku cen części w systemie A. i E., ceny części odnosi się do cen detalicznych dystrybuowanych przez oficjalnego producenta lub importera pojazdów lub innych dostawców części. Tym samym nie można mówić, że postanowienia zawarte w § 27 OWU są nie możliwe do wykonania z powodów faktycznych.

Przechodząc do rozważenia twierdzenia powoda o pozbawieniu go możliwości pełnego naprawienia szkody, w pierwszej kolejności wyjaśnić należy charakter prawny świadczenia spełnianego przez ubezpieczyciela w ubezpieczeniach majątkowych. Mianowicie zauważyć należy, że ogólne prawo odszkodowawcze formułuje zasadę pełności odszkodowania (art. 361 § 2 k.c.) zakładającą, że świadczenie odszkodowawcze obejmuje naprawienie szkody, na którą składają się „straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono”. Zasada ta nie ma jednak zastosowania do świadczenia ubezpieczyciela spełnianego w wykonaniu umowy ubezpieczenia majątkowego. Ustawodawca, stanowiąc w art. 805 § 2 pkt 1 k.c., że ubezpieczyciel wypłaca przy ubezpieczeniu majątkowym „określone odszkodowanie” za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku, podkreślił swoistość odszkodowania ubezpieczeniowego. Nie jest ono po prostu odszkodowaniem w rozumieniu ogólnym tego terminu, lecz jest odszkodowaniem, którego wysokość określono w warunkach ubezpieczenia. W praktyce zatem – w przeciwieństwie do klasycznej odpowiedzialności odszkodowawczej – ochrona

ubezpieczeniowa nie realizuje zasady pełnego odszkodowania, a ustalenie wysokości świadczenia, do spełnienia którego zobowiązuje się ubezpieczyciel, odbywa się w oparciu o treść stosunku prawnego ubezpieczenia.

W tym kontekście postanowienia OWU zgodnie z którymi koszt części określany będzie z uwzględnieniem współczynnika korygującego, uznać należy za postanowienie całkowicie dopuszczalne, regulujące zasady obliczenia odszkodowania należnego ubezpieczonemu. Powód powołując się na naruszenie dobrych obyczajów winien wskazać, jakie to konkretnie obyczaje panujące w stosunkach tego rodzaju zostały tym postanowieniem naruszone. W ramach umów ubezpieczeń majątkowych, często zawierane są klauzule, ograniczające zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela. W przedmiotowej sprawie zgodnie z tabelą zamieszczoną w OWU obniżenie procentowe dla pojazdu powoda wynosi 55 %, co związane jest z okresem eksploatacji pojazdu. Tego typu postanowienie faktycznie ogranicza wysokość odszkodowania należnego ubezpieczonemu, ale nie powoduje, że to odszkodowanie jest iluzoryczne bądź symboliczne, a stanowi realną wartość pozwalającą na naprawienie szkody w wydatnej części. Tym samym nie można przyjąć, że podobne postanowienie stanowi rażące naruszenie interesów powoda.

W związku z powyższym zasady obliczenia wysokości należnego powodowi odszkodowania winny być obliczone z uwzględnieniem postanowień zawartych w OWU oraz w umowie łączącej strony. Podsumowując powyższe rozważania jeszcze raz powtórzyć należy, że obliczenie to winno uwzględnić wyłączenie stosowania § 10 ust. 1 OWU oraz zasady wskazane w § 27 ust. 1 oraz ust. 2 OWU. Nadto należne odszkodowanie winno być wypłacone w kwocie netto, gdyż tak obliczona została podstawa sumy ubezpieczenia w umowie. Zgodnie zaś z § 26 ust. 12 w zw. z § 27 ust. 1 OWU jeżeli pojazd został ubezpieczony wg wartości netto, odszkodowanie wypłacane jest według wartości netto bez uwzględnienia podatku VAT.

Odnosząc się do zakresu uszkodzeń w pojeździe powoda, w ocenie Sądu powód nie wykazał, aby w czasie zdarzenia z dnia 25 listopada 2013 roku uszkodzeniu uległa pokrywa komory silnika. Przedłożona dokumentacja fotograficzna nie pozwoliła na stwierdzenie takiego uszkodzenia. Tym samym nie można było zweryfikować jego zakresu i ustalić czy mogło powstać w podanych okolicznościach.

Na podstawie sporządzonej w sprawie opinii biegłego Sąd ustalił, że wartość szkody w pojeździe powoda obliczona na podstawie powołanych w poprzedzającym akapicie zasad wyniosła 9.251,27 złotych brutto (wraz z podatkiem VAT). Po obniżeniu owej kwoty o wartość podatku VAT należna kwota wynosi 7.521,36 złotych (kalkulacja k. 98).

O odsetkach Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 481 k.c., który stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Zgodnie z § 26 ust. 3 OWU jeżeli w umowie nie ustalono terminu krótszego odszkodowanie jest wypłacane w terminie do 30 dni licząc od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie. Pozwany wydał decyzję po zgłoszeniu szkody przez powoda w dniu 24 kwietnia 2014 roku, po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, a zatem żądanie zasądzenia odsetek od tej daty było całkowicie zasadne.

W pozostałym zakresie powództwo jako nieudowodnione podlegało oddaleniu, o czym Sąd orzekł jak w punkcie 2 wyroku.

O kosztach orzeczono na podstawie przepisu art. 100 zd. 1 k.p.c., stosunkowo je rozdzielając.

Powód żądał ostatecznie zasądzenia kwoty 16.755,90 złotych. Zasądzona na jego rzecz kwota 7.521,36 złotych stanowi 44,89% dochodzonego roszczenia. Łącznie koszty procesu poniesione przez strony oraz Skarb Państwa wyniosły 11.631,84 złote

Na koszty procesu poniesione przez powoda złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 4.800 złotych ustalone w oparciu o § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, w brzmieniu z dnia wniesienia pozwu, tj. 18 maja 2016 roku oraz opłata skarbową od

pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych (na podstawie załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku „o opłacie skarbowej” - Dz. U. Nr 225, poz. 1635 ze zm.), opłata od pozwu w kwocie 750 złotych zaliczka na wydatki związane z wydaniem opinii przez biegłego sądowego w kwocie 800 złotych; łącznie 6.367 złotych

Poniesione przez pozwanego koszty procesu to wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 4.800 zł ustalona na podstawie analogicznych przepisów jak w wypadku powoda, oraz opłata od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł (podstawa prawna powyżej) w sumie 4.817 złotych.

Skarb Państwa poniósł w niniejszej sprawie koszty w wysokości 447,84zł (koszt opłaty od rozszerzonego powództwa oraz wydatki związane z opinią biegłego).

Uznając, że powód winien ponieść 55,11 % kosztów w sprawie, a pozwany 44,89 %, stwierdzić należy, że odpowiednio powód winien ponieść kwotę 6410,31 złotych (a poniósł 6367zł), pozwany zaś 5221,53 złotych (a poniósł 4817zł).

Uwzględniając powyższe, na podstawie art.113 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 623) w zw. z art.100 zd. 1 k.p.c., Sąd obciążył na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych powoda kwotą 43,31zł , a pozwanego kwotą 404,53zł.